

HAVO KEMALARINING RADIOPRIBORLARINI SERTIFIKATLASHTIRISHDA DIAGNOSTIKA MASALALARI

Jumamuratov Bexzod Akramjonovich

Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti doktoranti

Amangeldiev Naurizbay Sunnetulla o'g'li

Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti magistranti

Perdebaev Saparbay Rustem o'g'li

Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti magistranti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7336507>

Annotatsiya. Maqolada aviatsiya sanoatiga xizmat ko'rsatish sifati va xavfsizligini ta'minlash va yangi yaratilgan mahsulotlarni xalqaro bozorda ilgari surish bo'yicha asosiy qoidalar keltirilgan, shuningdek sifat kafolati muvofiqlashtirilgan standartlar va havo kemalarini sertifikatlashda yagona yondashuvlar orqali amalga oshiriladi, aviatsiya komponentlari. Mahalliy va xorijiy komponentlarni sertifikatlashning asosiy muammolari, shuningdek, dastlabki mumkin bo'lgan sertifikatlash tartibini shakllantirish ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: aviatsiya texnikasi; aviatsiyon priborlar; komponentlar; sertifikatlash; havo kemasi; aviatsiya texnikasini sertifikatlash, parvozlar xavfsizligi.

ВОПРОСЫ ДИАГНОСТИКИ ПРИ СЕРТИФИКАЦИИ АВИАЦИОННОГО РАДИООБОРУДОВАНИЯ

Аннотация. В статье приведены основные правила обеспечения качества и безопасности услуг авиационной отрасли и продвижения вновь создаваемой продукции на международном рынке, а также обеспечение качества осуществляется посредством унифицированных стандартов и единых подходов к сертификации воздушных судов, компоненты авиации. Рассмотрены основные проблемы сертификации отечественных и зарубежных комплектующих, а также формирование исходно возможной процедуры сертификации.

Ключевые слова: авиационная техника; авиационные аксессуары; составные части; сертификация; самолет; сертификация авиационной техники, безопасность полетов.

DIAGNOSTIC ISSUES IN THE CERTIFICATION OF AIRCRAFT RADIO EQUIPMENT

Abstract. The article provides the basic rules for ensuring the quality and safety of services to the aviation industry and the promotion of newly created products on the international market, as well as quality assurance is carried out through harmonized standards and uniform approaches to the certification of aircraft, aviation components. The main problems of certification of domestic and foreign components are considered, as well as the formation of an initial possible certification procedure.

Keywords: aviation technology; aviation accessories; components; certification; aircraft; aviation equipment certification, flight safety.

KIRISH

Bozor iqtisodiyoti sharoitida mahsulot yoki xizmatni sertifikatlash haqiqatan ham mahsulot sifatiga va shunga mos ravishda uning raqobatbardoshligiga ta'sir qiladi. Mahsulotlarni xalqaro standartlar va talablar asosida sertifikatlash qator afzalliklarga ega. Evropa

Parlamentning 2008 yil 20 fevraldagi 216/2008-sonli qaroriga binoan “Sertifikatlash aviatsiya texnikasi, butlovchi qismlar va butlovchi qismlarning tegishli namunalarini, shuningdek, tegishli talablarga ega tashkilotlarni tan olishning har qanday shaklidir” [1].

TADVIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

Tizim sifatini boshqarish raqobatbardosh mahsulotlarni yaratishning asosiy usuli hisoblanadi. Faqat ma'lum bir mijoz uchun yaratilgan mahsulot raqobatbardoshdir. Davlatning jahon iqtisodiy hamjamiyatiga izchil integratsiyalashuvi standartlashtirish, metrologiya, sertifikatlashtirish va sifat menejmenti davlat tizimini yaratish bo'yicha maqsadli siyosat yuritishni taqozo etadi.

Xizmat ko'rsatish va ta'mirlash (MRO) tashkilotlarini sertifikatlash (AT) umumiy sertifikatlash jarayonining ajralmas qismi bo'lib, havo transportidan foydalanishning huquqiy asoslari qanchalik to'g'ri va to'liq shakllantirilganligi ustidan nazorat o'rnatiladi. yakuniy natija talablarga muvofiqligiga bog'liq [2].

O'zbekiston Respublikasi zamonaviy havo kemalarini ishlatish va ta'mirlash bo'yicha o'ziga xos salohiyatga ega. Dengiz yo'llaridan olisda joylashgan O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga integratsiyalashuvida aviatsiya muhim o'rin tutadi, shu bois sohada amalga oshirilayotgan islohotlar juda muhim.

TADVIQOT NATIJALARI

Aksariyat shtatlarning qonunlari barcha aviatsiya mahsulotlari xavfsizlik talablariga javob bersagina havo transporti operatsiyalariga ruxsat beradi.

Sertifikatlashtirishning me'yoriy-huquqiy bazasi O'zbekiston Respublikasi Havo kodeksiga muvofiq tasdiqlanadigan quyidagi hujjatlar hisoblanadi:

“Fuqaroviy havo kemasini ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi guvohnomani berish tartibi to'g'risidagi nizom”;

“O'zbekiston Respublikasi fuqaro aviatsiyasida ekspluatant sertifikatini berish tartibi to'g'risidagi nizom”;

“Fuqaroviy havo kemasining parvozga yaroqliligi sertifikatini berish tartibi to'g'risidagi nizom”;

“Fuqaroviy havo kemalarining radiotexnikasiga sertifikat berish tartibi to'g'risidagi nizom”;

"Fuqaroviy havo kemalariga shovqin sertifikatini berish tartibi to'g'risidagi nizom" [3].

Ayni paytda “O'zbekiston havo yo'llari” AJ samolyot parki zamonaviy aviatsiya asboblari bilan jihozlangan G'arbda ishlab chiqarilgan havo kemalaridan iborat [4]. Ushbu qurilmalarni sertifikatlash “O'zbekiston airways Technics” MChJda amalga oshiriladi, zamonaviy namunaviy o'lchov vositalari bilan jihozlangan va 100 dan ortiq umumiy maqsadli o'lchov vositalarini va 300 ga yaqin maxsus o'lchov vositalarini tekshirish huquqini beruvchi akkreditatsiya sertifikatiga ega.

Agar mahsulot yuqori sifatli bo'lsa, u belgilangan talab va standartlarga to'liq javob beradi. Aviatsiya asboblari havo harorati, bosimi, zichligi, namligi va elektr o'tkazuvchanligining keng doiradagi o'zgarishlarida, kattaligi va ta'sir yo'nalishi bo'yicha o'zgaruvchan kuchlar, kosmosdagi pozitsiyaning o'zgarishi, barcha balandliklarda ishonchli va samarali ishlashi kerak. va barcha parvoz tezligida.

Shu bilan birga, aviatsiya qurilmalari va tizimlarini ishlab chiquvchilar xavfsizlik mezonlarini yaxshilashga va mijozlarning ehtiyojlarini qondirishga faol hissa qo'shadilar [5].

Biroq, talablar va standartlarning mavjudligi hali yuqori mahsulot sifatini ta'minlamaydi. Bu muvofiqlikni baholash mexanizmini talab qiladi va bunday mexanizm mahsulotni sertifikatlashdir.

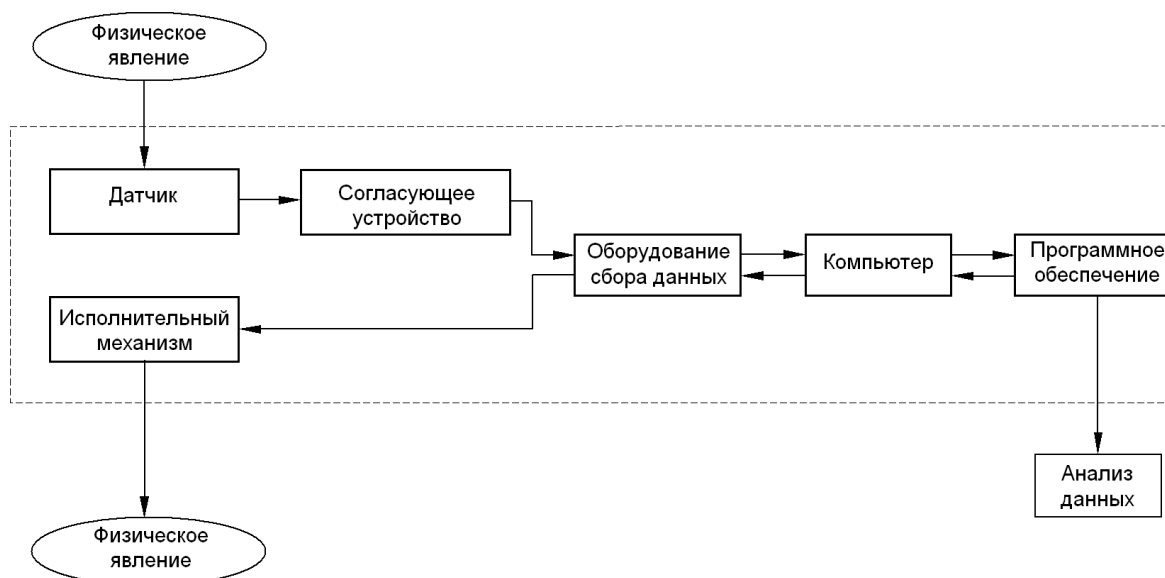
Samolyotni ishlab chiqarish va ta'mirlash, tegishli sertifikat berish eksperimental tadqiqotlar ko'lamini kengaytirish bilan bog'liq. Samolyot samolyot asboblarning murakkabligi va axborot mazmuni tufayli diagnostika tizimlarini yaratish muammosi birinchi o'ringa chiqadi. Shuning uchun aviatsiya korxonalarida arzon narxlarda diagnostika stendlarini yaratishi kerak, bu esa har xil turdagi usullar, qurilmalar va tizimlarni tobora jadal ishlab chiqish va joriy etishni talab qiladi.

dasturiy ta'minotning intellektual darajasi katta ahamiyatga ega. Shu bilan birga, apparat va dasturiy ta'minotga qo'yiladigan asosiy talablardan biri - tez va real vaqt rejimida chiqish ma'lumotlarini baholash va analitik natijalarni olish qobiliyatidir.

Tahlil asosida biz o'rganilayotgan ob'ektning berilgan nuqtalarida jismoniy parametrlarning qiymatlari to'g'risida avtomatlashtirilgan ma'lumotlarni yig'ishni, shuningdek ma'lumotlarni birlamchi qayta ishlash, to'plash va uzatishni amalga oshiradigan ma'lumotlar va ularning o'zaro bog'liqligini to'plash tizimini taklif qildik. (1-rasm).

1-rasm .

Ma'lumotlarni yig'ish tizimi

МУХОКАМА

Taklif etilayotgan ma'lumotlarni yig'ish tizimida sensordan kelgan signallar moslashtiriladi, raqamli shaklga aylantiriladi va qayta ishlash uchun kompyuterga yuboriladi. Masalan, tovush darajasini o'lchash uchun sensordan signal kuchaytiriladi, ovoz kartasi tomonidan raqamlashtiriladi va chastota komponentini keyingi tahlil qilish uchun Matlabda qayd etiladi. Keyin, kompyuterdan olingan ma'lumotlar analog signalga aylantiriladi va aktuatorga beriladi. Masalan, ma'lumotlar oqimi (vektor ning ma'lumotlar) Matlabda ovoz kartasi tomonidan analog signalga aylantiriladi va dinamiklarga (aktuator) beriladi.

Xulosa qilib shuni ta'kidlash mumkinki, aviatsiya texnikasini sertifikatlashning muhim bosqichi aviatsiya asboblarning diagnostikasi bo'lib, bu ob'ektning to'g'ri ishlashining buzilishiga darhol javob berish imkonini beradi.

XULOSA

Shunday qilib, aviatsiya asboblarini sertifikatlash paytida uning parvozga yaroqlilik va atrof-muhitni muhofaza qilish talablarini o'z ichiga olgan amaldagi aviatsiya qoidalariga muvofiqligi aniqlanadi. Sertifikatlashtirish tugallangandan keyin tegishli organ tomonidan sertifikat beriladi.

REFERENCES

1. Об обеспечении единства измерений: Федеральный закон от 26 июня 2008 года № 102-ФЗ // Российская газета. - 2 июля 2008 г. - федеральный выпуск № 4697.
2. Фирстов В.Г. Метрологическое обеспечение инновационного развития экономики/ (Фирстов В.Г.) // Инновации, Качество, Образование. - 2014.- № 2 - С.58-63.
3. Перечень государственных программ Российской Федерации в редакции, введенной в действие распоряжением Правительства Российской Федерации от 15.12.2012 года № 2394-р - URL: <http://programs.gov.ru/Portal/programs/documents> (дата обращения: 10 октября 2013 года).
4. Эшмурадов Д.Э. Зональная навигация в Республике Узбекистан. Монография. Т.: ТДТУ. 2016. – 123 с.
5. «Методические указания по разработке и реализации государственных программ Российской Федерации», утвержденные Приказом Министерства экономического развития Российской Федерации от 26 декабря 2012 г. N 817. - «Российская газета» - Федеральный выпуск №39 (6015) от 23 февраля 2013 года.
6. ОСТ 8.417-2002 «ГСИ. Единицы физических величин». М.: Изд-во стандартов, 2002. — 40 с.
7. Марков Н. Н. Метрологическое обеспечение в машиностроении: Учебник для высших учебных заведений. — М.: Изд-во «СТАНКИН», 1995. — 468 с.
8. Никифоров А. Д. Взаимозаменяемость, стандартизация и технические измерения: Учеб. пособие для машиностроит. спец. вузов. — М.: Высш. шк., 2000. — 510 с.